

Editör'den...

“Yadigâr Kalan”

Derken karanfil elden ele.

(Edip Cansever- “Yerçekimli Karanfil”)

Kafka'nın *Mavi Oktav Defterleri'*nde dediği gibi, yasanın sesini aralıksız duyuyoruz. Bundan şimdilik ve belki sonrası için de kaçış yok gibi görünüyor. Yasanın bazen dümdüz bazen de kendi bindiği dalı keserek hayatımıza daha fazla hükmettiği, yani sesini daha gür çıkardığı zamanlardan geçtiğimiz de aşikâr. Böyle zamanlarda yasayı farklı suretleriyle tartışmak, menşeyini, membaini, haliyle maksadını, -varsa şayet böyle bir yer- varacağı mahalli yeniden soruşturmak, ilk bakışta görünenin aksine daha manidar olsa gerek. Haliyle elinize almış olduğunuz bu dergiye hayat ve bugüne kadar emek verenlere müteşekkir olmamak elde değil.

Bu manidar faaliyete yenilenmiş bir yayın kurulu olarak devam ediyoruz. Bir başka ifadeyle, *bize Hukuk Kuramı* dergisi daha evvelki emektarlarından yadigâr kalmış bulunuyor. Bu sebeple yeni olmanın ve uzun bir aradan sonra yeni bir sayı çıkarmanın heyecanından fazlası mevzubahis olan.

Dergimizin bu sayısındaki yazılara gelince;

Hakemli yazılardan biri olan ve Hasan Kılıç tarafından kaleme alınan, “21. Yüzyılda Devletin Dönüşümü: Güvenlik Devleti ve Türkiye Deneyimi” başlıklı eserde, 21. yüzyılda devletin güvenlik ekseninde nasıl dönüştüğü ve bu dönüşümün Türkiye’de aldığı hâl tartışmaya açılıyor. İkiz Kule saldırılarından sonra yasal ve kuramsal kapasitenin nasıl değiştiğini izah ederek tartışmaya başlayan yazar eserinin ikinci bölümünde Türkiye’deki güvenlik politikalarının tarihsel arka planını sunduktan sonra, 2000’ler Türkiye’sinde güvenlik politikaları bakımından yaşanan dönüşümü tartışıyor.

Yine hakemli bir çalışma olan “Post-Politika Çağında Devlet Etiği” başlıklı makalede İbrahim Çöllü içinde bulunduğumuz post-politik çağda yeni bir devlet etiğine olan ihtiyacı masaya yatırmakta. Post-politik çağın niteliği eserde siyasalın ölümü, tarihin sonu gibi kavramlar üzerinden tartışıldıktan sonra, pandemi sürecinde ortaya çıkan söylemsel pratiklere yer verilir. Çöllü, bu gelişmeler karşısında siyasal nihilizm ve hınca alternatif olarak siyasal çatışmayı göz ardı etmeyen, dışlanmışları da kapsayan bir devlet etiği anlayışı gelişip gelişmeyeceğini özellikle Žižek ve akabinde Rancière’e atıfla sorar.

Bir başka hakemli makale olan “Aristotelesçi Eşitlik Kavramı ve Arka Planı” başlıklı çalışmada Burçin Aydoğdu, hukuk ve siyaset felsefesinde önemli bir yeri olduğunu düşündüğü eşitlik kavramını tartışmaya açıyor. Neden ve nede eşitlik gibi sorular çalışmada tarihi ve düşünsel kökenleri üzerinden ele alınıyor. Bu çerçevede yazar matematikten sosyal olana kavramın geçişini anlatırken Pisagor’a, ardından Platon ve Aristoteles’e başvurmakta.

Zelal Pelin Doğan’ın çevirdiği, Robert Alexy’nin “Dengeleme, Anayasal Denetim Ve Temsil” başlıklı yazısında anayasal hakların yorumlanmasında önde gelen tartışma konularından birisi olan dengelemenin, rasyonel olmadığı ve öznel olduğuna yönelik eleştiriler söylemsel anayasacılık teorisine dayanılarak tartışılıyor. Orantılılık ilkesinden kaynaklı olarak tartışılan dengeleme yazar tarafından tanımlandıktan sonra, önce dengelemenin yapısını somut örnekler aracılığıyla açıklarken, daha sonra söylemsel anayasacılık kavramıyla da ilişkili olarak Alexy, anayasal denetim ve temsili ele almakta.

Aydın Furkan Kaynak “Fincher ile Rousseau’ya Bakış, ‘Bad Travelling’ Üzerine Bir İnceleme” başlıklı yazısında, genel irade fikrini Netflix’de yayınlanan “Love, Death & Robots” dizisinin David Fincher yönetmenliğindeki “Bad Travelling” isimli bölümünü analiz etmek suretiyle tartışıyor. Yazar gemiyi veya devleti kim yönetecek, uzmanlar mı ahali mi sorusunu önce Platon’a, devamla gemide etik bir problem olarak da ortaya çıkan, ikilemde kalınan bir meselede kimin nasıl karar vereceğini Rousseau’ya başvurarak tartışır.

“Medeni Kanun ve Tarihçi Hukuk Okulu: Cumhuriyet’in Hukuk Kavramı Üzerine Notlar”da Buğrahan Fertellioğlu, Türk medeni kanun iktisabı sürecini Tarihçi Hukuk Okulu’na karşıtlığı üzerinden anlatıyor. Yazar hukuki modernitenin karşı kutbuna yerleştirilen Tarihçi Hukuk Okulu’nun önemini ve tarihi olarak çıkışını anlatmasının akabinde Thibaut ve Savigny gibi dönemin hukukçuları arasında gelişen tartışmalara, kodifikasyon bahsine bakış açılarına değinmekte. Devamla

yazar, kodifikasyonla halkın hukuku düşüncesinin karşılığını Türk Medeni Kanunu üzerinden irdeler.

Dergimizin bu sayısında Hüseyin Dengiz'in hazırladığı bir makale dizinini de sizlerle paylaşıyoruz. 1990-2000 yılları arasında, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi bünyesinde çıkmış Argumentum Dergisi Dengiz'in de ifade ettiği üzere, hukuk dünyasında ortaya çıkmış ziyadesiyle kıymetli bir çalışmadır.

Rukiye Akkaya "Made in Yasa: Adalet Bağnazlığı" başlıklı yazıda Rabia Sağlam'ın son kitabı *Hınç Adaleti ve Affetme*'den bahseder. Akkaya adaleti güç ilişkileri çerçevesinde tartışmaya açan yazısında, köle ruhlu kişinin hıncına değindikten sonra, adaletin kimin tatminini içerdiğini sorar. Hınç ve intikamın devlete tahvili olarak cezalandırma olgusuna yer veren yazar, "affetme"yi Sağlam'ın kitabına atıfla ele alır.

Costas Douzinas tarafından kaleme alınan ve Emre Şimşek tarafından Türkçeye kazandırılan "Kimlik, Tanınma, Haklar ya da Hegel Bize İnsan Hakları Hakkında Ne Öğretebilir?" başlıklı çalışmada, genel hukuk karşısında, biricik kişi olarak tanınma insan hakları ile ilişkisi bağlamında gündeme getirilmekte. Bu çerçevede Hegel'in tanınma teorisi, tanınma uğruna verilen diyalektik mücadele, benlik ve öteki arası ilişki tartışıldıktan sonra yazar, Hegel'in eleştirel hukuk çalışmaları bağlamındaki önemini soruşturmakta ve tanınma mücadelesiyle etik ve insan hakları arasındaki ilişkiyi tartışmakta.

Bu dergi her şeyin hızlıca ve gayet akli bir zeminde harcandığı, ne adalet ne siyaset hakkında söz söylemenin pek de kolay olmadığı zamanlarda bize yadigâr kaldı. Kıymetini bilmeli!

Ezgi Duman